



# Juhiluba Norras

Kas sinu juhiluba on välja antud sinu kodumaal? Kui oled EL-i/EMP kodanik, on sul lubatud sinu kodumaal välja antud juhiluba kasutada. Samuti on sul võimalik vahetada oma juhiluba Norra juhiloa vastu. Kui sa ei ole EL-i ega EMP kodanik, kehtib sinu juhiluba Norras kuni kolm kuud. Seda juhiluba ei saa vahetada Norra juhiloa vastu – sul tuleb järgida sinu kodumaal välja antud juhilubade kohta Norras kehtivaid eeskirju.

[www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge](http://www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge)

## Kas sinu juhiluba on välja antud mõnes EL-i/EMP riigis?

Kui oled pärit mõnest EL-i/EMP riigist, kehtib sinu juhiluba Norras sama kaua kui sinu kodumaal. Kergsõidukite (sõiduautod, mootorrattad jne) puhul on juhiloa kehtivusaeg tavaliselt 15 aastat. Soovi korral võid oma juhiloa vahetada Norra juhiloa vastu. Sel juhul on sul lubatud juhtida sama kategooria sõidukeid, mida kodumaal välja antud juhiloa puhul.

Raskeveokeid (suured kaubikud, veoautod, bussid, autorongid jms) juhtida võimaldav juhiluba on võimalik vahetada Norra juhiloa vastu. Võta ühendust Norra Maanteeameti klienditeeninduspunktiga ja küsi, milliseid dokumente vajad ning kui kaua sinu Norra juhiluba kehtib.

[www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge/forerkort-fra-land-innenfor-eu-eos](http://www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge/forerkort-fra-land-innenfor-eu-eos)

## Kas sinu juhiluba on välja antud väljaspool EL-i/EMP-d asuvas riigis?

Kõikides riikides välja antud juhiloa kehtivad Norras kuni kolm kuud, seda nii ajutise elamisloa kui püsiva sissekirjutuse korral. Juhiluba peab olema kehtiv ja vastama Norras kehtivatele vanusepiirangutele.

Mõningate juhilubade puhul on lisaks nõutav ka rahvusvahelise juhiloa olemasolu. Kui kahtled, kas sinu juhiluba kehtib Norras ilma lisadokumentideta, soovime sul enne Norrasse saabumist taotleda Genfi või Viini konventsioonile vastavat rahvusvahelist juhiluba (hallide kaante ja valgete lehtedega vihik).

Väljaspool EL-i või EMP-d asuvas riikides välja antud juhiluba ei saa vahetada Norra juhiloa vastu. Uuri maanteeameti jaoskonnast järele, millised eeskirjad kehtivad sinu päritoluriigis välja antud juhilubade kohta.

[www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge/forerkort-fra-land-utenfor-eu-eos](http://www.vegvesen.no/forerkort/har-forerkort/forerkort-i-og-utenfor-norge/forerkort-fra-land-utenfor-eu-eos)

Ingliskeelne informatsioon: [www.vegvesen.no/en/driving+licences/About+Driving+licences/foreign-driving-licences-in-norway](http://www.vegvesen.no/en/driving+licences/About+Driving+licences/foreign-driving-licences-in-norway)





# Kas soovid autot ümberehitada?

Mõnikord võib tekkida vajadus auto ümberehitada näiteks mobiilseks töökojaks või teha teisi sulle sobivaid muudatusi. See on lubatud, kuid sel juhul tuleb hoolikalt järgida asjakohaseid ettekirjutusi, et autoga liiklemine oleks ka edaspidi nii sulle kui kaasliiklejatele turvaline.

Sõiduki ümberehitamise korral muutuvad sõiduki tehnilised andmed, välimus jne. Seega ei ole enam tegu sama sõidukiga, mille sa Norras kasutamiseks registreerisid.

## Küsi meie käest nõu!

Enne kui asud autot/sõidukit ümberehitama, võta ühendust maanteeameti jaoskonnaga. Seal saad küsida nõu ümberehituse nõuete ja reeglite kohta. Ümberehitus võib mõjutada auto sõiduomadusi ja auto võib liikluses ohtlikuks osutada. Seetõttu kehtib ümberehituse kohta range reeglistik.

## Ümberehitus võib hõlmata järgmist:

- mootori omaduste muutmise (niinimetatud „chiptuning” või „trimming”);
- sõiduki kasutuskategooria muutmise, nt kaubikust sõiduautoks;
- tehniliste omaduste muutmise, nt teljekoormus, kogumass, raami kõrgemaks/madalamaks ehitamine;
- ühe kütuseliigi asendamine teisega, nt üleminek bensiinilt gaasile, diislikütusele või elektrile;
- auto sisseseade muutmise, nt töökojaks või mobiilseks eluasemeks. Auto kaalu muutumise tõttu võib muutuda ka sõiduki kategooria;
- algsetest tehase poolt paigaldatutest erinevate mõõtmetega velgede või rehvide kasutuselevõtmine.



Palju teavet tehniliste andmete kohta leiab sõiduki tehnilisest passist või tehases väljastatud kasutusjuhendist.

## Ülevaatus

Ümberehitatud sõiduk/auto peab uuesti läbima tehnilise ülevaatus maanteeameti jaoskonnas. Ülevaatuses saab aja broneerida maanteeameti koduleheküljel.

[www.vegvesen.no/kjoretoy/Eie+og+vedlikeholde/Ombygging/bestill-kjoretoykontroll](http://www.vegvesen.no/kjoretoy/Eie+og+vedlikeholde/Ombygging/bestill-kjoretoykontroll)



# Alkohol ja muud joovastavad ained

Sõiduki juhtimine on keelatud, kui oled tarvitanud alkoholi, manustanud tugevatoimelisi ravimeid või muid joovastavaid aineid.

Sõiduki juhtimine joovastavate ainete mõju all viibides kujutab endast suurt ohtu nii sõidukijuhile, kaasreisijatele, kaasliiklejatele kui ka ümbritsevale keskkonnale. Seetõttu kehtivad Norras selliste juhtumite puhul väga ranged reeglid ja kõrged trahvimäärad.



## Lubatud joobeastme piirmäär on 0,2 promilli

Kui alkoholisisaldus veres on 0,2 promilli või kõrgem, on auto või muu sõiduki juhtimine keelatud. Kui oled joonud klaasi veini või pudeli õlut (0,33 l), ületab sinu vere alkoholisisaldus juba kindlasti lubatud piirmäära. Kui tarvitasid alkoholi eelmisel õhtul, ületab sinu vere alkoholisisaldus suure tõenäosusega lubatud piirmäära ka järgneval hommikul.

## Muud joovastavad ained

Sõiduki juhtimine on keelatud ka juhul, kui oled mõne muu joovastava aine mõju all või kasutad kesknärvisüsteemi mõjutavaid ravimeid või rahusteid. Nende alla kuuluvad:

- punase ohukolmnurga sümboliga märgistatud ravimid (sealhulgas isegi köhasiirupid),
- narkootilised ained.

## Kontroll

Politseil on õigus teostada kontrolli joobes juhtide tabamiseks. Kui test näitab, et alkoholisisaldus sinu veres ületab lubatud 0,2 promilli või et oled tarvitanud teisi joovastavaid aineid või ravimeid, konfiskeerib politseiametnik sinu juhiloa. Sel juhul kaotad juhtimisõiguse. Lisaks sellele tuleb maksta trahvi. Taoliste seaduserikkumiste eest ette nähtud trahvimäärad on kõrged.

Alkoholi või mõne muu joovastava aine mõju all sõiduki juhtimine võib kaasa tuua ka vanglakaristuse.



# Kas sinu sõiduk on turvaline?

Norras peab auto/sõiduk olema ülevaatuse läbinud ja heas korras. Sõidukil peab olema liiklustingimustele vastav varustus. Sõiduk peab läbima regulaarse tehnilise ülevaatuse (perioodilise ülevaatuse / EL-i ülevaatuse) ametlikult heakskiidetud autotöökojas, millel on vastav litsents EL-i ülevaatuse läbiviimiseks. Ülevaatus peab olema läbi viidud Norras.

Sõidukijuht vastutab selle eest, et auto oleks eeskirjadele vastavas tehnilises korras ning nõuetekohase varustusega.

Jälgi, et järgmised asjad oleksid alati töökorras:

- juhi ja kõikide reisijate turvavööd ning lapse turvatool, juhul kui sul on autos lapsi;
- pidurid;
- rehvid;
- tuled: kaugtuled, lähituled, pidurituled, suunatuled, parktuled ja udutuled;
- hea nähtavuse tagavad klaasid, klaasipuhastajad ja puhastusvedelik.



## Rehvid

- Talverehvide mustrisügavus peab olema vähemalt 3 mm ja suverehvide mustrisügavus 1,6 mm.
- Talvehooajal on talverehvide kasutamine kohustuslik. Naastrehvide kasutamine on Norras lubatud, kuid suuremates linnades on naastrehvide kasutamine maksustatud.
- Sõiduk, mille kogumass on suurem kui 3500 kg, peab olema varustatud lumekettidega vähemalt kolmele rattale.
- Sõidukitele, mille kogumass on suurem kui 7500 kg, kehtivad eraldi eeskirjad.

## Tuled

- Norras on tulede kasutamine sõidu ajal kohustuslik ööpäevaringselt. Jälgi, et pimedal ajal põleksid ka tagatuled.



# Sea oma auto talvekorda

Auto seisukord peab alati vastama liiklustingimustele. Norras valitsevate ilmastiku- ja teelolude tõttu tuleb auto ja selle varustus talveks pisut ümber kohandada.

## Talverehvid

Kui teedel valitseb pakase ja/või lume tõttu libeduse oht, peab sõiduki talverehvide mustrisügavus olema rohkem kui 3 mm.

Alates 1. novembrist kuni 2. lihavõttepühale järgneva esmaspäevani peab rehvide mustrisügavus olema vähemalt 3 mm. Pea meeles, et puhtad rehvid tagavad parema haarduvuse.

## Naastrehvid

Norras on naastrehvide kasutamine lubatud. Mõnes linnas on naastrehvide kasutamine maksustatud.

## Lumeketid

Rohkem kui 3,5 tonni kaaluvad sõidukid peavad olema varustatud lumekettidega vähemalt kolme ratta jaoks.

Mägiteedel või teistel eriti libedatel teedel sõites võiksid lumeketid igaks juhuks kaasas olla ka väiksemates sõidukites.

Üle 7500 kg kaaluvate sõidukite kohta kehtivad eraldi eeskirjad.

## Taga hea nähtavus

Kõik auto aknad peavad olema lume-, jää- ja tolmuvabad. Hea nähtavus peab olema tagatud.

Esiklaasi puhtana hoidvad klaasipuhastajad on kohustuslikud.

Halvasti töötavad klaasipuhastajad tuleb välja vahetada.

Õige klaasipuhastusvedelik aitab aknad puhtana hoida.

## Tuled

Autol peavad olema kaug- ja lähituledega esilaternad. Samuti peavad autol olema pidurituled, suunatuled ja parktuled. Kõik tuled peavad olema töökorras.

Parima võimaliku valgustuse tagamiseks tuleb autotuled hoida puhtana.

## Helkurvest

Helkurvest peab autos alati olema kergesti kättesaadavas kohas. Kui teel peaks juhtuma õnnetus ja sul tuleb autost väljuda, peab helkurvest kindlasti seljas olema.

Auto katus ja kapott peavad olema jääst ja lumest puhtad. Kui kasutad haagist, peab ka selle kate olema lumest puhas. Kui sinu auto katus või kapott on lumega kaetud, on see ohtlik nii sulle kui ka kaasliiklejatele, mistõttu võidakse sind peatada ja edasi sõitmast keelata.

## Kasulikke nõuandeid talveks

Antifriis: kontrolli antifriisi jäätumispunkti.

Aku: talvehooajal võib aku kiiremini tühjeneda, eriti juhul, kui autot kasutatakse peamiselt lühemateks sõitudeks. Kanna hoolt, et aku oleks regulaarselt laetud. Selleks võta ette pikem autosõit või kasuta akulaadijat.

Haagise tagaosa peab olema varustatud punase ohukolmnurgaga.





# Jälgi, et koorem oleks turvaliselt paigaldatud

Nii auto katusel kui ka järelhaagises paiknev koorem peab olema kindlalt kinnitatud. Koorem ei tohi sõidu ajal liikuda ega maha kukkuda. Halvasti kinnitatud koorem võib liikuma hakates raskendada pidurdamist või pöörete sooritamist. Autost või haagisest maha kukkunud koorem võib vigastada sind ja sinu autot, samuti kaasliiklejaid.

## Koorem autos:

- Koorem tuleb paigaldada nii, et see ei nihkuks pöörete sooritamisel paigast.
- Koorem ei tohi äkkpidurduse korral ettepoole libiseda.
- Universaalkerega autos või kaubikus peab koorma ja istmete vahel olema tõke.
- Universaalkerega autos ei tohi koorma kõrgus ulatuda üle eesoleva istme kõrguse, kui koorem ei ole kinnitatud võrgu või muude vastavate vahendite abil.
- Raskemad esemed peavad koormas alati asetsema allpool.
- Autos ei tohi olla lahtisi esemeid. Äkkpidurduse korral võivad need mürsuna juhti või kaasreisijaid tabada.



## Koorem katusel:

- Koorem ei tohi maha kukkuda ega ohustada teisi sõidukeid, kaasliiklejaid ega ümbritsevat keskkonda.
- Koorem peab alati olema korralikult kinnitatud.
- Mõnede autode puhul on koorma katusele paigutamine keelatud. Kontrolli oma sõiduki tehnilist passi – seal on kirjas, kas sinu auto katusele on koorma paigutamine lubatud ja kui suur võib olla koorma raskus.
- Koorem tuleb katusele hoolikalt kinnitada. Kinnitus peab suutma peatada kogu koorma massi liikumise ettepoole ning poole koorma massi liikumise küljele ja tahapoole.

## Koorem järelhaagises:

- Koorem ei tohi maha kukkuda ega ohustada teisi sõidukeid, kaasliiklejaid ega ümbritsevat keskkonda.
- Kõrgete seintega järelhaagises olev koorem peab olema koormakattega kaetud.
- Järelhaagises olev koorem tuleb hoolikalt kinnitada. Kinnitus peab suutma peatada kogu koorma massi liikumise ettepoole ning poole koorma massi liikumise küljele ja tahapoole.



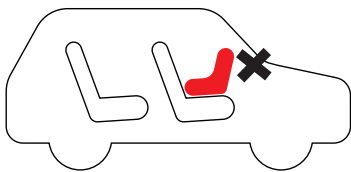
# Lapsed peavad sõidukis kasutama nõuetekohast turvavarustust

Nõuetekohast turvatooli on kohustuslik kasutada kuni 135 cm pikkuste või alla 36 kg kaaluvate laste puhul. Lapsed peavad alati kasutama Norras heaks kiidetud turvavarustust, mis sobib lapse kaaluga.

## Nii kinnitad lapse autos parimal viisil

- Kuni 4-aastased lapsed peavad istuma turvatoolis seljaga sõidusuunas.
- Kui laps on turvatoolis või istumisasuluses kinnitatud auto turvavööga, peab turvavöö kulgema üle lapse õla ja puusade. (Mitte selja tagant, kaenla alt ega üle kõhu.) Jälgi, et turvavöö oleks korralikult pinguldatud.
- Järgi kasutusjuhendit ja kontrolli, et autoiste oleks õigesti paigaldatud.
- Kui laps on alla 140 cm pikkune, ei tohiks ta istuda esiistmel, juhul kui auto on varustatud turvapadjaga. Laps võib istuda esiistmel, juhul kui turvapadi on välja lülitatud.
- Turvatooli ostma minnes on soovitatav nii auto kui ka laps kaasa võtta. Siis on kindel, et saad tooli, mis sobib sinu autole ja lapsele. Samuti saad küsida abi istme nõuetekohaseks paigaldamiseks.

## Imik



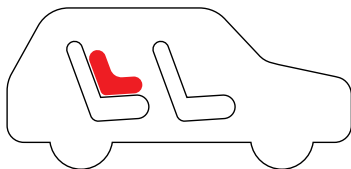
Imik peab istuma korrektselt kinnitatud turvahällis seljaga sõidusuunas. Turvahäll kinnitatakse istmele sõiduki turvavööga. Imik ei tohiks autos viibida võrgu abil kinnitatavas turvahällis. Sellise turvahälli kasutamine suurendab avarii korral raskete või surmavate vigastuste tekkimise ohtu.

## Väikelapsed



Kuni 4-aastastel väikelastel on autos kõige turvalisem viibida turvatoolis, mis kinnitatakse istmele seljaga sõidusuunas. Turvatooli võivad kasutada üle 9 kg kaaluvad lapsed, kes suudavad iseseisvalt istuda. Saadaval on nii seljaga kui ka näoga sõidusuunda paigaldatavaid turvatoole. Samuti on saadaval turvatoole, mida võib paigaldada vastavalt vajadusele mõlemas suunas.

## Suuremad lapsed



Turvatooli või istumisasulust, kuhu laps on kinnitatud auto turvavööga, tuleb kasutada seni, kuni laps on vähemalt 135 cm pikkune. Kui laps on turvatoolist välja kasvanud, kuid tema pikkus on alla 150 cm või kaal alla 36 kg, tuleks kasutada istumisasulust. Turvatoolis või istumisasuluses istuvad lapsed tuleb kinnitada kolmepunktivööga.

Kui võtad koos lastega ette pikki autosõite, on soovitatav aeg-ajalt puhkepause teha. Siis saab laps end pisut liigutada. Kui väikelapsed ja imikud magavad või tunduvad olevat rahulikud, võivad nad sõita ka pikemat aega järjest. Turvatoolis istumine ei kahjusta lapse selga. Suuremate laste puhul, kes istuvad püstise seljaga, tuleks kindlasti teha korrapäraseid puhkepause.

Siit saad täpsemalt lugeda, kuidas laps autos turvaliselt kinnitada. Informatsioon on saadaval mitmes erinevas keeles: [www.vegvesen.no/\\_attachment/58689/binary/480417?fast\\_title=Brosjyre+-+sikring+av+barn+i+bil+.pdf](http://www.vegvesen.no/_attachment/58689/binary/480417?fast_title=Brosjyre+-+sikring+av+barn+i+bil+.pdf)



## Mobiiltelefoni ja teiste elektrooniliste seadmete kasutamine

Sõiduki juhtimise ajal on keelatud mobiiltelefoni või teiste elektrooniliste seadmete abil internetis surfata või tekstisõnumeid saata ka juhul, kui seade paikneb hoidikus. Telefonikõne alustamine ja lõpetamine on lubatud, juhul kui telefon asub paigale monteeritud hoidikus või kui kasutad vabakäelahendust.

Käeshoitava mobiiltelefoni kasutamine ei ole lubatud.

Liikluses tuleb olla tähelepanelik. Kui kasutate telefoni, GPS-i, tahvelarvutit või muid elektroonilisi seadmeid ümbritsevale liiklusele piisavalt tähelepanu pööramata, võidakse sulle määrata rahatrahv liikluseaduse § 3 alusel.

Sõidukit juhtides pead olema heas tervislikus seisundis

Sõiduki juhtimine väsinuna või haigena võib kaasa tuua samasuguseid tagajärgi nagu joobes juhtimine. Sõidukijuhina vastutate, et sinu füüsiline ja psüühiline seisund lubab sõidukit juhtida. Pea meeles, et rooli tuleb istuda väljapuhanuna.

Kui oled väsinud, peatu ja puhka või maga.

Kui sõidukis viibib ka teisi juhiluba omavaid isikuid, võite juhtida kordamööda.







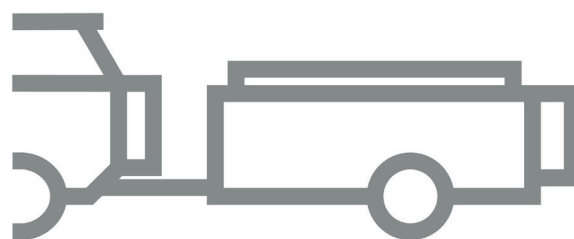
## Järelhaagis

Piduritega või piduriteta järelhaagise puhul, mille kogumass on väiksem kui 350 kg, on lubatud sõidukiiruseks 80 km tunnis, olenemata teel kehtivast kiiruse piirmäärast.

Piduriteta järelhaagise puhul, mille kogumass on suurem kui 350 kg, on lubatud sõidukiiruseks 60 km tunnis, olenemata teel kehtivast kiiruse piirmäärast.

B kategooria juhiloa olemasolu korral on lubatud sõita järelhaagisega, kui sõiduki ja haagise kogumass on väiksem kui 3500 kg.

Kui sõiduki ja haagise kogumass on suurem kui 3500 kg (kuid alla 7500 kg), on nõutav BE kategooria juhiluba. Veelgi suurema kogumassi puhul on nõutav juhiluba raskesõiduki juhtimiseks.





# Kasuta turvavööd

Norras on kõik sõidukijuhid ja reisijad nii autodes kui ka bussides\* kohustatud kinnitama normidekohase turvavöö. Turvavöö on sinu kindlaim kaitse vigastuste ja surmajuhtumite vastu liikluses.

Vöö peab olema tihedasti kinnitatud üle õla ja puusade (mitte üle kõhu).

Pingulda vöö pärast selle kinnitamist.

Ära kanna turvavöö all pakse rõivaid (talvejopet).

Turvavöö hoiab sind istmel kindlalt paigal ning kaitseb vigastuste ja/või surmajuhtumite eest kokkupõrke korral.

Turvavöö kasutamine vähendab sõidukijuhi ja esiistmel istuva kaasreisija surmajuhtumi tõenäosust 40–50%.

Kinnitamata turvavööga oled õnnetuse korral suureks ohuks kaasreisijatele.

Tagaistmel istuv kinnitamata turvavööga reisija on ohuks nii iseendale kui ka sõidukijuhile ja ees istuvale kaasreisijale.

Kinnitamata turvavöö autos või bussis võib kaasa tuua rahatrahvi summas 1500 krooni.

## Fakte turvavöö kohta

- Ligikaudu neli igast kümnest surmajuhtumiga lõppenud autoõnnetusest toimub kinnitamata turvavöö tõttu.
- Kui kõik inimesed nii autodes kui ka bussides kinnitaksid turvavöö, juhtuks liikluses igal aastal 30–40 surmaga lõppevat õnnetust vähem.
- Kinnitamata turvavöö puhul on kokkupõrge kiirusel 50 km/h võrreldav kukkumisega 10 m kõrguselt.
- Kokkupõrge kiirusel 70 km/h on võrreldav kukkumisega 19 m kõrguselt.
- Kokkupõrge kiirusel 90 km/h on võrreldav kukkumisega 32 m kõrguselt.

\*Bussides, kus on olemas turvavööd.

